IX. évfolyam. Arad, 1894. Szeptember 1. Szombat. 202-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG: az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza. Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt. 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL: ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.) Telefon-szám: 151.

A politikai évad kezdetén.

— Fővárosi levél. —

Budapest, augusztus 31.

(—y) Sokkal korábban, mint más években veszi az idén kezdetét a politikai élet, ami főleg a delegáczió korai összejövetelének köszönhető, de talán annak is, hogy az egyházpolitikai reformok még hátralevő csonka resze várja végleges megoldását a főrendiházban és amit első sorban kellett volna emliteni, azon általános érdeklődés, melylyel, mondhatni az egész ország várja a politikai eseményeket, melyeket a mostani reformminiszterium oly rohamosan elökészit és keresztül is visz.

A delegáczió tényleg sokkal érdekesebb lesz mint az utolsó évek bármelyikében, de nem azért — mint sokan hiszik — mert talán itt is az egyházpolitikai kérdések fognak felmerülni, amennyiben talán az egyik vagy másik oldalon valamely tulbuzgó ember *Kálnoky* grófot fogja felelősségre vonni, nem tudom minő tetteiért vagy mulaszt́ásaiért, amely kérdés akárhogy vetjük-hányjuk, mégsem a delegáczióba, hanem csak a magyar országgyülésbe való, még akkor is ha *Kálnokyról* szól, hanem azért, mert a külpolitikai helyzet bizonyos tekintetben változást, mondhatni, tán kedvező változást nyert, de másrészt még a japán-chinai konfliktus, de leginkább a bolgár és szerb helyzet kétségtelenül alkalmat fog nyujtani a behatóbb megbeszélésre.

Majdnem egyidejüleg kezdi a főrendiház tárgyalni a még hátralévő egyházpolitikai javaslatokat és nem tévedés hinni azt, hogy akkor esetleg a királynak B.-Gyarmaton várható nyilatkozatai még befolyást is gyakorolhatnak. E tekintetben nagyon is megszivlelhető tanuságul szolgál egy nagyon csunya indiscretió, a minő csakis papoktól telik ki és a mely szerint *Zalka* püspök multkor a király születésnapját vette alkalmul arra, hogy elmondjon egy passust, a melyet — amint most kegyeskedik elárulni — mult évben directe a cabinetiroda főnök kivánatára kénytelen volt elhagyni azon megszólitásból, a melyet a királyhoz intézett Kőszegen, midőn a kath. papság küldöttségét a király szine elé vezette. Sajnos, ezek a fanatizált urak nem okulnak és képesek volnának akárminő uj tapintatlanságra, szerencse azonban, hogy egy oly fenkölt szellemü férfiu, mint *Vaszary* ül a primási széken, a ki nem birja megtagadni magyar hazafiságát, alapos tanulmányai után a történelemből meritett meggyőződését és nem kivánja koczkáztatni egészen hiába és minden kilátás nélkül a belbékét.

El is játszotta szegény teljesen a »Magyar Allam« és pártolóinak bizalmát, ragaszkodását. Mit fog csinálni ily viszonyok közt *Vaszary*, — ez valóban kétségbeejtő. De tán csak segit magán valahogy, — ezen hatalmas támogatás nélkül is.

Az iránt ma már semmi kétség, hogy nemcsak hogy a főrendiház megszavazza nagy többséggel az összes javaslatokat, a melyek ott fent vannak, és hogy azoknak szentesitése már október közepén minden nehézség nélkül be fog következhetni, — hanem a mi még megnyugtatóbb és Magyarország közvéleményének hatalmas áramlatát, ennek győzelmes elönyomulását bizonyitja, az, hogy a képviselőházban ma feltétlenül számithat a kormány közigazgatási reformjavaslatainak, de nevezetesen a községi szervezésről szóló javaslatának elfogadására, legalább is 45 szavazattöbbséggel, daczára annak, hogy e kérdésben a horvátok nem szavazhatnak. Oly óriási nagy a nyomás az egész országban ezen kérdésben a képviselőkre, hogy képtelenek magukat kivonni ennek hatása alól.

De különösen a nemzetiségi kérdés éles volta nyitotta meg számos képviselőnek szemét, a kik a magyar természettel és a történeti fejlődéssel számitva, azon határozott meggyőződésben voltak eddig, hogy nem kell megsemmisiteni az autonom törekvéseket és lehetővé kell tenni a vidék minden elemének a közigazgatásban való részvételt. Most felocsudtak és látják, hogy a nemzetiségi kérdés tulajdonképen mégis csak bizalommal kapcsolt hatalmi kérdés, a melyet lehetetlenség máskép megoldani, jobban mondva leküzdeni, minthogy az állam rendelkezzék feltétlenül teljesen megbizható egyénekkel, nemcsak a törvényhatóságok góczpontjain, hanem első sorban a községekben. Ennek tudatában jelentette ki már számos függetlenségi ember, igy még választóik előtt is, Sima Ferencz, Meskó, sőt Holló is, hogy ők elvben már nem ellenzik a józan közigazgatást, persze szeretnének maguk kormányon lenni. mikor

Az „Aradi Közlöny" tárczája.

Ne higyjünk a közmondásoknak!

— Irta: Leander. —

Fájó szivvel kell látnom régóta, hogy az ártatlan kisdedeket az oskolákban veszélyes dolgokra tanitják. A tapasztalatlan gyermekek lelkébe ugynevezett „arany mondásokat" égetnek be, a melyekről azonban az arany már régen lekopott s ma nem egyebek — mondásoknál. A gyermek azután meglett emberré lesz s ösztönszerüleg követi még akkor is ezeket a hamis igazságokat, amelyeket a gyakorlati élet rendesen megczáfol. Igy kell sokszor egy egész élet boldogságával megfizetni azt, amit az ember ifjukorában tanult.

Ezért szükségesnek vélem e káros irány ellen felemelni szavamat s megragadva a közelgő uj tanév alkalmát, sürgősen kérem fel a tanügy minden egyes tényezőjét: a tanárokat és tanitókat, a kir. tanfelügyelőségeket és az iskolaszékeket, a szülőket és a tanügybarátokat, valamint a sajtót, a közmivelődési egyleteket, a hitközségeket és a képviselőházat, hogy egy pillanatot sem késve, hassanak oda saját körükben, hogy a közmondások az iskolai tanitás keretéből mielőbb kivonassanak.

Megdöbbentő szomoru példák bizonyitják, hogy hányan járnak szerencsétlenül csak azért, mert biztak, hittek a közmondásokban és követték azokat. Ilyen az életből vett esetek, valósággal megtörténtek irok le ez alkalommal azon reményben, hogy fáradozásomnak meg lesz a maga üdvös eredménye. Nincs kétségem benne, hogy a társadalom fel fogja ismerni a nagy veszélyt, amelyet a közmondások rejtenek méhükben s ép oly erélylyel fog védekezni ellenük, mint az anarchia vagy a ragályos betegségek ellen.

Mit ér az, ha a szülő gyermekébe beleoltja a kártyaszenvedély megvetését, a pálinka élvezését vagy a mértéktelen kicsapongások kerülését, ha a lélek mélyén ott ragadnak a pusztitó penészgombák: a közmondások. Vajha minden szülő odaadná gyermeke kezébe e sorokat, hogy még idejében megtudja a jövő nemzedék, milyen káros következményei vannak annak, ha hiszékeny lélekkel holmi közmondásokat követünk.

Ki jókor kel, arnyat lel.

Péter alapjában véve rest ember volt s különösen reggel mindig szeretett volna ugy kilencz-tiz óráig aludni. De lelkét megfertőztette a csalékony közmondás rejtett mégre s minden reggel öt órakor felkelt és kiment a sétatérre friss levegőt szivni.

Egy csinos fiatal hölgygyel szokott reggelenkint találkozni, aki kurát tartott a mamájával együtt. A két hölgy tejet ivott és közbeközbe Péterre kacsingatott. Péter megismerkedett velük, a leány megtetszett neki és feleségül vette.

Péternek iszonyu házas élete volt. Felesége folyton veszekedett vele, anyósa pedig válogatott szekaturákkal kinozta. Gyermekei a legrakoncztalanabbak voltak az egész városban s a nagy háztartás miatt rövid idő alatt csődbe jutott.

Péter nagyon megbánta, hogy valamikor jókor kelt fel s ha valakit nagyon le akart kötelezni, csak azt tanácsolta, hogy soha ne keljen fel déli 12 óra előtt.

Kiki maga háza előtt seperjen.

Gyula is csak a maga háza előtt szokott seperni. Richárd kérte, seperjen az ő háza előtt is, nehogy a rendőrség megbüntesse, Gyula azonban utalt a példabeszédre és nem teljesitette szomszédjának kérését.

Richárd tehát kénytelen volt seprőt venni a kezébe és ugy tisztitani a ház elejét. Amint igy seper, a por és a szemét közül egy fényes tárgy villan a szemébe. Lehajol, felveszi: egy gyönyörü gyémántkő volt. Olyan nagy lehetett, mint egy baraczk. Megérhetett tán kétszáz forintot is.

Richárd nagyon megörült s megmutatván a lelt kincset Gyulának, elégtétellel mondá:

— Látod, ha megtetted volna kivánságomat, ez a szép gyémánt a tied lehetett volna.

Gyula ettől fogva mindig a más háza előtt sepert, de gyémántot többé nem talált és gyakorta sirva gondolt arra a könnyelmüségre, hogy miért hallgatott egykor a közmondásra.

csinálják. De miután ezt végre nyiltan bevallani nem lehet, kénytelenek levonni álláspontjuknak konzekvencziáját és vagy megszavazni, vagy legalább távol maradni s nem ellenezni az ilyen javaslatokat.

BELFÖLD.

Beszámoló.

Sághy Gyula dr. egyetemi tanár, a csallóköz-somorjai kerület orsz. képviselője most járja be kerületét. Beszámolójában azt hangoztatta, hogy a nemzeti párt, noha Apponyi Albert grófot s az egész pártot a lefolyt vitákban folytonos gyanusitással halmozták el, szilárdan meg fogja helyét állani a jövő küzdelmekben is, — Sághy ur szerint tudniillik. De hisz ki hisz ennek a naiv és a mai viszonyok közt elég komikus profécziának, arra kiváncsiak vagyunk. Sághy ur különben azt is hiszi, hogy a nemzet szeme megnyilik s megismeri igazi vezéreit. Ő természetesen itt is Apponyit gondolja.

A szoboszlói bolondgomba.

— Az „Aradi Közlöny" eredeti levele. —

Budapest, augusztus 31.

(—y) Az óriási forró nyári napokat határtalan jóságával és felebaráti szeretetével egy kicsit felviditotta a bősz Polonyi Géza. Tartott egy olyan mulatságos beszédet az ő nem választói előtt — mert választók nem jöttenek — hogy bizony nagy hálátlanság és az olvasók irányában nagy figyelmetlenség, hogy a lapok e beszéddel oly hebehurgyán foglalkoztak és nemcsak nem méltatták egy vezérczikkben sem, hanem még ki sem adták, pedig az ilyen beszédet terjeszteni kellene az egész országban, hogy minden ember, a kinek csak egy csepp józan politikai érzéke van, lássa, hogy minő tótágast áll a csapatnélküli epés vezére a szélsőbalnak. Összehadart képtelennél-képtelenebb dolgokat, ugy látszik arra gondolt, hogy őt amugy sem veszik komolyan.

Hogy mégis figyelmet kelthessen némileg, ráült egyszerre nagy vigan az agrarizmus tüzes lovára s beszélt oly dolgokról a melyekhez egy árva betüt sem ért, de annál terjedelmesebben és vadabban. Ugy látszik tul akarta tromfolni Ugron Gábort s beszélt ő is közigazgatási kérdésekről. Avval kezdte, hogy a tönk szélen állunk, hogy miért, azt senki fia nem tudja. Epen oly hónapban fejtegette ezt, a melyben köztudomásuvá vált, hogy az államnak tavalyi feleslege csak potom 32 millió forintra rugott s a mikor a pénztári készletek oly nagy mérveket öltöttek már, hogy a pénzügyminiszter aggodalmaskodik vajjon mittevő legyen e pénzzel, nehogy annak lezárásával az állampénztárban, szükitse a pénz forgalmat az országban. De ez Polonyinak mégis csak a tönk széle. Egésszen Paprika Jancsi számba megy azonban az, a mit komoly arczczal, legalább komoly szavakkal a bankkérdésről megkoczkáztatott. Felpanaszolja, hogy 7500 bankszavazatból 100 jut magyar részvényesekre, a többi osztrák és francsia. Hisz ez a legjobb bizonyiték a mellett, hogy mi tulajdonképen nem is volnánk képesek külön magyar bankot alapitani. Ki gátolja a magyar tőkéseket, hogy vegyenek részvényeket, a melyek Polonyi szerint oly óriási kamatokat hoznak. Hisz a tőzsdén kap annyi részvényt, a mennyi csak tetszik. Mi szivesen felajánljuk Polonyinak a közvetités szolgálatát egészen ingyen. Francsia részvényes pedig talán egy sincs. Azt mondja, hogy a jövedelem 10%-át meghaladó feleslegnek a fele a részvényeseké. Egy szó sem igaz, sohasem volt ott 10% osztalék. Azt mondja a valutarendezés 19% értékcsökkenést eszközölt, mintha a mi papirforintosunk valaha az aranynyal egyenértékü lett volna és nem megforditva évtizedeken keresztül nem 19, hanem 20, sőt 30% ágionk nem lett volna. Bátorsága különben bámulatos. Azt állitja, hogy a mostani, véleménye szerint 25% — tudvalevőleg csak 23%-nyi — agio, a mit ő devalvatiónak nevez, megölője a magyar közgazdaságnak, pedig minden ember tudja, a legutolsó paraszt is, hogy még ez a disagió némileg kiegyenliti az óriási árhanyatlásokat, a mennyiben gabonánkért és lisztünkért a külföldről aranyat kapunk, a mi többet ér a papirosunknál, a mi azonban nem kivánatos állapot, de épen ellenkező okokból, mint a minőket Polonyi hangoztat. Rá fogja az osztrák-magyar bankra, hogy pénzárkülönbözetekben nyert 13 milliót.

Tudvalevő dolog, hogy ez nem áll, hogy erre a 13 millióra az állam tette kezét, azután nagyot ugrik és azt mondja, hogy a konverzión 8 milliót nyert volna a bank. Hiszen a banknak a konverzióhoz semmi köze sem volt. Azt a Rothschild-csoport csinálta. Elképzelhetetlen, hogy Polónyi ezt ne tudná; hanem ő elég merész ilyen valótlanságokat tudva elmondani, hiszen csak a szoboszlóiaknak szól. — Azt mondja a sok badarság közt, hogy a piaczi kamatláb nálunk magasabb, mint a kamata. Az ellenkezője áll. Beszél 80 millió frtnyi ausztriai sójegyekről; valószinüleg sóbányajegyeket gondol, de azok között tudvalevőleg 200 milló frtnyi összeg van forgalomban. De ehhez Magyarországnak micsoda köze, azt nem tudni, legkevésbé Polónyi beszédéből. Azt mondja, aranyat még nem látott szoboszlói ember; mindjárt utánna felemliti, hogy Magyarország lesz aranyszállitó országa Ausztriának. Furcsa logika, hogy a nem aranyból mi szállitunk aranyat Ausztriába.

De igazuk van a lapoknak; nem kell foglalkozni ennyi bolondsággal. Komolyan legfeljebb meg kell szivlelni azt, hogy alkossunk kiviteli piaczokat. Talán sikerül nekünk ilyen Polónyi-féle politikusokat exportálni az országból.

A herczegprimás s a „Magyar Állam."

Esztergomból jelentik, hogy téves a lapoknak azon hire, hogy Vaszary Kolos herczegprimás Rómába megy. — Az egyháznagynak nem volt és nincsen is szándéka Rómába menni. Nincsen arra semmi ok, hogy az egyházpolitikai kérdések miatt Rómába menjen, mert a Vatikán és a herczegprimás között semmi differentia vagy rendezni való nincs. Valótlan az is, hogy a herczegprimás és a „Magyar Allam" között felmerült ügyről a primási aula tette közzé a lapokban megjelent közleményt.

A feltünést keltett közleményt sem a primás, sem udvari papjai nem látták. Senki az aulában, vagy az aulához tartozók közül nem tudta, hogy a kérdéses közlemény meg fog jelenni és igy alaptalanul vádolták a primási aulát a herczegprimás és a „Magyar Allam" között felmerült konfliktus nyilvánosságra hozatalával. Ama közleményt Bártfay Géza irta, ki becsületére kijelenti, hogy senki sem tudta, hogy megirja és miként irja meg a kérdéses közleményt.

Bécsi konzervativ körökből a következőt távirják a „M. E."-nek:

Az a modor, melyet a „Magyar Allam" Vaszary Kolos biboros herczegprimással szemben használ, még ama konzervativ klerikális körökben is, melyek egyáltalán nem hivei az egyházpolitikai javaslatoknak, a szó szoros értelmében kinos feltünést kelt. Katholikus szempontból feltétlenül rosszalandó, hogy Magyarország legjobb egyházfejedelmét ily durva módon megtámadják. De még a poli-

---

A takarékosság büntetése.

Gusztáv joghallgató volt és pünkösdkor a mamájától kapott egy kis láda tepertős pogácsát. Gusztáv hallott egyet-mást a méhekről, amelyek nyáron gyüjtenek télire és ezért nagyon takarékosan bánt a pogácsákkal, nehogy hamar elfogyjanak.

Egy hét mulva a pogácsák — a melyeknek nagy része még meg volt — megromlottak s tele lettek baczillussal. Ki kellet dobni a láda pogácsát és Gusztáv keservesen megbánta takarékosságát.

Tanulság: A mit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra.

Mondj igazat, betörik a fejed.

Istvánhoz éjnek idején kormos képü rablók törtek be s felszólitották, hogy mondja meg, hol tartja a pénzét. István nem akarta megmondani az igazat, mert féltette a koponyáját, a rablók pedig ennek daczára betörték a fejét.

Pár hónap mulva ujra zsiványok riasztták fel Istvánt, ekkor azonban már okosabb volt. Becsületesen bevallotta az igazat és megmutatta a pénzét. A rablók el vitték a pénzt, de az István fejét egy ujjal sem bántották.

Jobb vacsora nélkül lefeküdni, mint adóssággal felkelni.

Ferencz és Eduárd sóvár szemekkel álltak este a vendéglő előtt. Olyan éhesek voltak, mint egy kefekötő, de nem volt egy árva grislijük sem, csak a gyomruk korgott és csikorgott rémesen. Ferencz biztatta a barátját, hogy menjen be vele, Eduárd azonban azt felelte, hogy ha az embernek nincs pénze, nem muszáj vacsorálni.

Ferencz tehát bement egyedül, kölcsön kért a főpinczértől 20 forintot, fényes vacsorát rendelt pezsgővel és huzatott magának a czigánynyal. A legrózsásabb hangulatban ment haza egy órakor éjjel Eduarddal, aki künn megvárta s lefeküdtek aludni.

Alvás közben mind a kettőjüket megütötte a guta. Eduárd, a ki a közmondásra hallgatott, koplalva ment át a másvilágra, az okos Ferencz pedig utoljára jól kimulatta magát.

A becsületesség jutalma.

Zsigmond és Jenő sétáltak a korzón. Egyszerre csak mindketten lehajolnak: Zsigmond egy pénzzel telt erszényt, Jenő egy karpereczet talált. Jenő becsületes volt és felvitte a karpereczet a rendőrséghez; Zsigmond gazember volt és nem vitt fel semmit sehová.

Jenő kapott 5 frt jutalmat s attól fogva a lapok neve mellé mindig házzátették: „a becsületes megtaláló"; Zsigmond pedig kifizette az összes adósságait s attól fogva a kereskedők előtt nagy hitele volt.

Azzal fütyülj, akinek a szekerén ülsz.

Gergely szegény ember volt és gyalog szerrel igyekezett be a városba. Már alkonyodott, pedig a város még jó hat óra járásnyira volt. Gergely fáradtan bandukolt előre a poros országuton, midőn egyszerre csak hangos ostorpattogást hall és vágtatva robog el mellette egy gyönyörü négyes fogat.

A tüzes paripákat Pirényi gróf hajtotta, mellette a leánya ült. A grófkisasszony szive megesett a szegény utason és megállittatta a kocsit.

— Hová megy öreg? — kérdezte barátságosan.

— A városba.

— De hisz az messze van.

— Majd csak beérek reggelig.

— Uljön fel ide a kocsis mellé, hamarább beér. Ugy-e papa, megengeded?

Gergely az se tudta, hová legyen örömében. A négy ló ugy vitte, mint a szélvész, Gergely mindenkép szeretett volna kedvében járni a derék embereknek, a kik neki ily nagy könnyebbséget szereztek. A grófkisasszonynak is jó kedve volt. Az a kellemes érzet töltötte el, amit a jó szivek éreznek, ha valami nemes dolgot cselekszenek s vigan fütyölt jó magyar nótákat.

Gergelynek eszébe jutott az ismeretes mondás, hogy tudniillik azzal kell fütyülni, akinek a kocsiján ül, elkezdte hát ő is fütyölni a jó magyar nótákat a grófkisasszonynyal együtt.

A grófot ez a szemtelenség nagyon boszantotta, megállitotta a kocsit és kitette Gergelyt, aki máig se tudja, mért került le olyan hamar az uri módból.

*

— Gyermekeim, ne higyjetek, a közmondásoknak!

tika szempontjából is feltétlenül elvetendő oly harczmodor, melyet a klerikális párt egy része jelenleg Magyarországon követ.

A „Magyar Állam“ emberei eljárásukkal ép ellenkezőjét érték el annak, a mit reméltek. A helyett, hogy kompakt klerikális pártot létesithetnének, e harczmodor a valóságban csak arra vezetett, hogy Magyarország katholikus világát két részre osztotta. A klerikális táborban tátongó szakadást a herczegprimás ellen intézett durva támadások valójában át nem hidalták és épen az egyházpolitikai reformok leghevesebb ellenségeit, különben kithü katholikusokat, a Vaszary-bibornok ellen intézett támadások a legnagyobb mértékben elkeseritették.

A püspökök nélkül a förendiházban a még elintézetlen reformjavaslatokkal szemben aligha lehet számbavehető ellenzéket összehozni. Itteni politikai körökben nincs is kétség az iránt, hogy a püspökök a jövőben legnagyobbrészt követni fogják a herczegprimás álláspontját és meg fognak hajolni a bevégzett tény, a házassági javaslat elfogadása előtt. Néhány mágnás, akik különben ellenzik a kormány egyházpolitikai programmját, de a kik a lábrakapott harczmodort határozottan elitélik, ennek következtében nem is fognak részt venni az egyházpolitikai javaslatoknak a förendiházban való tárgyalásán.

KÜLFÖLD.

Anarkisták.

A „Provincia di Brescia“ Aix-les-Bains-ből azt a szenzációs hirt közli, hogy az ott tartózkodó görög király ellen anarkista merénylet volt készülőben.

A Splendid szálloda egyik kocsisát egy idegen feltünő módon kikérdezte a szállodában lakó király szokásai és életmódja felől. A kocsis gyanusnak találta a dolgot, és a rendőrségnél jelentést tett. Az idegent azonnal letartóztatták, a ki vallatásánál minden felvilágositást személyéről megtagadott.

Megmotozásánál élesre fent tört és anarkista leveleket találtak nála, a melyek kétséget kizárólag bebizonyitották, hogy a görög király ellen anarkista merényletet terveztek.

Megvert hollandusok.

A „Handelsblad“ Batáviából tegnapi kelettel érkezett táviratot tesz közzé, mely jelenti, hogy a belügyek kormányzója Sambokba utazott. A hajók bombázzák Matarant. Az a kapitány, kiről azt hitték, hogy eltünt, ismét megkerült. A kapitány könnyen meg van sebesülve. Sasak lakosai hivek maradtak. A helyzet kielégitő. A miniszterek holnap nem mennek Soesdlykbe, minthogy a diszebéd elmarad. Az ind hadseregnek számos tisztje, kik Németalföldön töltik szabadságukat, tegnap rendelkezésére bocsájtották magukat a kormánynak.

A „Handelsblad“ délutáni kiadása Batáviából érkezett táviratot közöl, amely azt állitja, hogy az orvtámadás a régi fejedelem müve, akit a törzsfők sarkaltak erre. Liefrink ellenőr a keleti partvidékre ment, hogy a sasaki törzsfőket rávegye, hogy üssenek be a baliak területére.

A „Niews van den Dag“ két batáviai táviratot közöl. Ezek szerint a főkormányzó egy hadsegédét bizalmas levéllel Ampenámba küldte. Az indiai tanács tegnap rendkivüli ülést tartott. Harminczhat eltünt katonát, köztük hét sebesültet, megtaláltak. A baliak megerősitették Mataram-ot a keleti parton.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 767.0 milliméter, délután 2 órakor 766.6 milliméter. **Hőmérsék**: reggel 7 órakor C° + 15.3, délután 2 órakor C° + 23.0. **Szél iránya és ereje**: reggel 7 órakor EN. 5, délután 2 órakor N. 3. **Felhőzet**: reggel borult, délután borult. **Csapadék az azóbbi 24 órában**: 0 milliméter.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Szeptember 1. —

Derült. — Száraz. — Hőemelkedés. — Hosszabb ideig állandó.

Éjjeli látogatás.

(Amerikai humoreszk.)

— Irta: **Redfield Richard.** —

Bowiekésemmel az asztalt faragcsáltam, a mi azt mutatta, hogy gondolatot kerestem és nem találtam. Gondolatra pedig szükségem volt, először mert a szerkesztőm követelte, aztán mert a gyomrom követelte. Az én gyomromnak ugyanis meg van az a rossz szokása, hogy követelő, szerkesztőmnek pedig meg volt az a rossz szokása, hogy előleget nem adott, tapasztalatból tudván, hogy ezzel önmagának árt, nekem pedig nem használ.

Mondom, bowiekésemmel az asztalt faragcsáltam, mikor ajtómon kopogás hallatszott. Tekintettel arra, hogy én valóságos remete-életet élek, fel nem tudtam fogni, ki keresheti engem. Hitelezőim ugyan voltak, de hogy azok éjnek idején felkeresnének, azt nem tartottam valószinűnek.

Itt tehát csak egy eset lehetséges — gondolám — itt kisért t jár. Bár különben nem tartozom a legbátrabb emberek közé (dicséretemre legyen mondva), mégis bizonyos öröm fogott el. Már előre is elképzeltem a sikert, mely érni fog, hogy szellemet interviewoltam. Mert ha egy szellem oly ügyefogyott és zsurnalisztához kopogtat be, mi sem természetesebb, mint egy interview.

Siettem tehát az ajtóhoz s kinyitottam. Vidám mosolylyal belépett a szellem. Az ilyen szellemeket, azt hiszem, más halandó férfiak is szivesen fogadnának (hát még a halhatatlanok). Le nem irom külsejét, nem akarom, hogy irigység fogja el a világot.

— Good evening, Sir, — mondá, kezemet barátságosan megszoritván.

— Good evening, Miss — felelém, csodálkozó szemekkel tekintve a leányra.

— Én Miss Evelin vagyok, egykori imádottja, Sir. Nem ismer reám?

— Mogbocsát Miss, — szóltam, — de meglehetős gyenge az én emlékező tehetségem. Aztán az ilyen iró embernek, mint én vagyok, olyan sok minden forog a fejében, hogy bizony sokat is feled. (Bár csak már lenne gondolatom — sóhajtoztam titkon magamban.)

— Hogy megy dolga, dear Sir? Teljesen megváltozott, mióta utoljára láttuk egymást, by God, nem ismertem volna önre az utczán. Hanem hires ember lett öpből.

— Jes, kedvezett nekem a szerencse.

— Ugyan ne beszéljen a szerencséről. On mindig tehetséges volt s az igazi tehetség utat tör magának. Büszke is vagyok ám önre, egykori imádómra.

— Ne mondja Miss, hogy egykor voltam imádója. Most imádom valóban. Hisz ön szép, mint egy angyal és kedvesebb valamennyi angyalnál.

— On tuloz. En egyszerü leányka vagyok, ki rajongok egy férfiért, ki gyermekkori ideálom vala, kivel ifjuságom legszebb idejét töltöttem, kit azonban a hirvágy karjaimból kiragadott, ki tört előre, nem törődve a leányka könyeivel, melyeket az érte ontott. Emlékszik-e még, midőn távoztakor megigérte, hogy mindig csak rám fog gondolni s bárhol is lesz, értesiteni fog sorsa felől. Miért nem tette?

— Miss, én mondom, mindesen dolgokra nem emlékezem, de mentségül fölhozhatom, hogy a sors hányt-vetett, minek folytán szentimentális levelezésekre nem volt időm.

— Poor fellow, — sajnálkozott a kicsike, — ne de hogy végre, thank God, javult az állapot. Mennyit busultam. De most hire terjedvén, hogy ön nagy ember, feltettem magamban, hogy meglepem s feljöttem.

— Oh te kedves teremtés, — mondám, miközben ajkamat ajkához szoritottam s a legédesebb csókot élveztem, melyet valaha életemben adtam és kaptam.

— Te kópé, — suttogta a szép miss, hamiskásan tekintve félig lesütött szempillája mögül rám, — hogy merészeltél megcsókolni? Büntetést érdemelsz s büntetésül rád róvom, hogy erről a csókról szép költeményben emlékezzél meg.

— Oh, igen szivesen, akár kettőben, feltéve, hogy sikerül, mert az igazat megvallva, nem igen értek a verseléshez,

— No, ne szerénykedj. Dicsőséges államunk jelenlegi legtehetségesebb költője ne tudna már verset irni? Nevetséges.

— Hogyan? Hisz én humorista vagyok, nem költő.

— Igazad van, humorista is vagy, mert költő létedre humoristának vallod magad.

— Miss, ön téved, én költő nem vagyok.

— Hát ön nem a hires Edward Tomms?

Maj eldültem nevettemben.

— No, dear Miss, én Redfield, a humorista vagyok. Tomms az emelet tulsó végén lakik. Az egész tehát tévedés.

A miss közel volt az ájuláshoz. Néhány bocsánatkérő szót rebegett, köszönt, s a mily gyorsan csak tehette, eltünt a szobámból.

HIREK.

Szeptember 1. Szombat. Róm. kath. naptár: Egyed. — Protestáns naptár: Egyed. — Izraelita naptár: Elul R. Ch. — Görög-keleti naptár (augusztus 20.): Sámuel. — A nap kél 5 óra 6 perczkor, nyugszik 6 óra 27 perczkor.

Szabadsagharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Belépés dijtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		*Budapest felől érkezik:*	
Nagyvárad reggel	5.18	Vv. Csabáról reggel	8.10
Nagyvárad d. e.	11.30	Nagyvárad este	8.42
Gyorsvonat reggel	8.20	Személyvonat reggel	6.10
Személyvonat d. e.	11.30	Személyvonat d. u.	3.55
Személyvonat este	9.45	Gyorsvonat este	6.55
Erdély felé:		*Erdély felől:*	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinről reggel	7.—
Soborsinig d. u.	2.30	Személyvonat d. e.	11.—
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat este	8.55
Temesvár felé:		*Temesvár felől:*	
Vegyesvonat reggel	6.25	Személyvonat d. e.	9.44
Vegyesvonat d. e.	11.35	Vegyesvonat d. u.	3.44
Személyvonat d. u.	5.58	Vegyesvonat este	10.55
Szeged felé:		*Szeged felől:*	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.50
Személyvonat d. e.	9.—	Személyvonat este	6.45
Vegyesvonat d. u.	4.20	Személyvonat este	10.—
Gurahonczi felé:		*Gurahonczi felől:*	
Személyvonat reggel	6.40	Személyvonat reggel	8.—
Személyvonat d. u.	5.23	Személyvonat este	6.50
Vegyesvonat d. u.	12.30	Vegyesvonat d. e.	11.43

Nagy ékszertolvajlás a belvárosban.

— Saját tudósitónktól. —

Arad, augusztus 31.

Hihetetlen nyugalommal és biztonsággal h jtottak végre az elmult éjjel egy oly nagyszabásu ékszerlopást, amilyen Aradon régi idők óta nem adta magát elő. A nyomozat folyamán kétségtelenül megállapitotta a rendőrség, hogy a lopást csakis a viszonyokkal teljesen ismerős egyén követhette el, annyival is inkább, mivel a nagymennyiségü tárgyat aránylag rövid idő alatt szállitották el a lakásból, hol csak a ház nevelőnője tartózkodott.

A tolvaj, hogy zavartalanabbul működhessék, a körüllevő szobák ajtait magára zárta, s ngy törte fel az egyes szekrényeket, hol az értéktárgyak el voltak zárva. Az ellopott ékszerek s ezüstnemüek értéke megközeliti a háromezer forintot. A rendőrség már gyanuba vett egy rovott előéletü alakot, ki a mult hóban követett el ugyancsak e helyen lopást, s miután a házban sokáig volt mint szolga alkalmazva, a helyi viszonyokkal az észszerüség szerint, tökéletesen tisztában van.

Az esetről részletes tudósitásunk ez: Ortutay Béla földbirtokos családjával együtt a szenttamási birtokán tartózkodik, aradi Széchenyi utcza 3-ik számu lakásán nem volt más, mint a gyermekek nevelőnője, ki lefekvés előtt a szobákat szellöztetni óhajtván, az utczai ablakokat nyitva hagyta. Kilencz óra lehetett, midőn nyugodni tért, s az ablakokat becsukta.

Nagyon valószinü, hogy az utczán leselkedő tolvaj a nyitott ablakon át bemászott a szobába, s ott biztonságba helyezte magát.

A nevelőnő a szomszéd szobában semmi zajt sem hallott, s csak midőn reggel felkelt, tapasztalta megrémülve, hogy az ebédlő, s a szalon egyes butordarabjának ajtai fel vannak törve, s azokból számos értékes tárgy hiányzik.

Azonnal jelentést tett a rendőrségnek, melynek részéről Nyáry Béla alkapitány, s Green Nándor ügyeletes rendőrhadnagy jelentek meg a helyszinén, a szemle megejtése végett.

Az ő véleményük is az, hogy a tolvaj tettének elkövetése előtt a nyitott ablakon át bemászott, s azután ugyanott elmenekült.

Erre enged következtetni az a körülmény, hogy az ablakokon a legkisebb külerőszak nyomai sem láthatók.

Az ellopott tárgyakat a tolvaj részint az ebédlő óriási pohárszékéből, részint a szalon iróasztalából vette el, melyek fel vannak törve. A tolvaj ugy látszik gondolt arra, hogy zavarni fogják, mert a kivülről a levő szobák ajtait gondosan bezárta, s a kulcsokat az iróasztalra dobta.

Az ellopott értéktárgyak teljes jegyzékét pontosan megállapitani a tulajdonos nélkül nem lehetett, miért is a rendőrség telefonon értesitette az esetről Ortutay Bélát, ki a reggeli vonattal nejével együtt meg is érkezett Aradra.

A tolvaj ellopott több értékes brillant, s arany gyűrűt, azonkivül egy teljes ezüst asztali készletet, közel háromezer forint értékben.

A rendőrség a tegnapi nap folyamán az ellopott tárgyak jegyzékét — a kutatás megkönnyitése végett — a következőkben állitotta össze, s küldötte meg az illetékes hatóságoknak.

Körözvény.

Folyó évi augusztus hó 30-ról 31-re következő éjjel Ortutay Béla aradi lakos Széchenyi utcza 3 számu házából a következő tárgyak lopattak el, — u. m:

1. Egy nagy ötágu berndorfi ezüst zsirandó gyertyatartó M. J. betüvel.
2. Két nagy három águ berndorfi ezüst zsirandó gyertyatartó. M. J. betüvel.
3. Két kis ezüst gyertyatartó M. J. betüvel.
4. 12 drb. berndorfi ezüst villa O. J. monogrammal és nemesi koronával.
5. 12 drb. berndorfi ezüst kanál O. J. monogrammal és nemesi koronával.
6. 12 drb. berndorfi ezüst kis villa O. J. monogrammal és nemesi koronával.
7. 12 drb. ezüst kis kanál O. J. monogrammal és nemesi koronával.
8. 6 drb. ezüst fekete kávés kis kanál. O. J. monogrammal és nemesi koronával.
9. 1 drb. vastag ételmerő ezüst kanál M. J. betüvel.
10. 2 drb. tejmeritő berndorfi ezüst kanál M. J. betüvel.
11. 1 nagy gömbölyü ezüst tálcza, füllel, M. J. betüvel.
12. 1 nagy négyszegletü berndorfi ezüst füles tárcza M. J. betüvel.
13. egy négyszögletü sima ezüst czukorszelencze M. J. betüvel.
14. 1 drb. berndorfi ezüst thea-szürő.
15. Egy gömbölyü berndorfi ezüst porczukor szelencze, betü nélkül;
16. 1 drb. tölcsér alaku, hatszegletü ezüst pohár R. A. betüvel.
17. 2 drb. berndorfi ezüst kenyérkosár, ovál alaki s aranyozott levélcsifrázattal.
18. Egy fémből készült szivarkészlet, u. m. szivartartó, hamutartó és gyufatartó.
19. Egy drb. kettős sima fedelü arany remontoir ütő óra 350 frt értékben;
20. Egy drb. dupla reczézett fedelü arany remontoir óra 350 frt értékben;
21. Egy drb. brilliant gyürü, melyben 15 brilliant kisebb kő és közepén egy nagyobb brilliant kő van 1100 frt értékben;
22. Egy drb. solitér brilliant kövü aranygyürü 330 frt értékben.
23. Egy drb. arany karikagyürü M. J. betüvel 1868 Apr. 14. évszámmal;
24. Egy drb. arany nefelejts-virág alaku türkis köves, közepén egy brilliant kövel levő aranygyürü 15 frt értékü.
25. Egy kis fonott karikagyürü 5 frt értékben.
26. Egy pár kék emaillirozott kézelő gomb, 10 frt értékben;
27. Egy drb. bordószinü, bársony szegélyezett ágyteritő.

Ezen elősorolt s eddig ismeretlen tettes által eltolvajolt értéktárgyakról szerkesztett jegyzék azon megkereséssel közöltetik, hogy a mennyiben a jegyzékben foglalt bármely tárgy elzálogosittatni, avagy elárusittatni szándékoltatnék, az illető elzálogositót, vagy elárusitót letartóztatni és erről az aradi r. kapitányi hivatalt értesiteni sziveskedjék.

Kelt Aradon 1894. évi augusztus hó 31-én.

Sarlot Domokos,
rendőr-főkapitány.

A tolvajt Balázs Ferencz, békési illetőségü szolga személyében sejtik, akiről már egyizben megemlékeztünk. Ő volt ugyanis, aki gazdája távollétében annak borait, likőreit elmulatta, eladogatta.

Akkor a gazdája nem akart vele szemben tulszigoruan eljárni, s feljelentését visszavonta. Igy az alkapitány is csak enyhe büntetést mért rá, de Arad város területéről kitiltotta.

Most hálából visszatért a régi városba, s mivel jól ismerte Ortutay lakásában a járást, valószinüleg ő követte el a fennt részletezett nagyobbszabásu lopást. Hogy ő volt a tettes, azt leginkább bizonyitja, hogy a szobában elhelyezett nagy összegü pénzt nem bántotta, mivel azok helyét nem sejtette. Csupán ama tárgyakat emelte el, melyeknek helyét hosszu szolgálati ideje alatt ismerte.

A rendőrség tegnap a szélrózsa minden irányában küldött nyomozó táviratokat személyleirással, s igy remélhető, hogy a tettes legrövidebb idő alatt kézrekerül.

— **Az udvar Gödöllőn.** A királyi család, mint minden évben, az idén is Gödöllőn tölti az őszi hónapokat. Királyunk a hadgyakorlatok után, szept. 21-én érkezik Gödöllőre; a királyné valószinüleg a jövő hó végével keresi fel ezen kedvencz tartózkodási helyét. A gödöllői kastélynak már évek óta rendes vendége, Ferdinánd toskanai nagyherczeg már szeptember 2-án Gödöllőre utazik szarvas-vadászatokra. A nagyherczeg tudvalevőleg soha sem utazik vasárnapi napon, hogy az istentiszteletet el ne mulassza, azért most is ugy intézi utazását, hogy vasárnap reggel Gödöllőn már jelen lehessen a kis misén.

— **József főherczeg betegsége.** Emlitettük, hogy *József* főherczeg pár nap óta betegen fekszik alcsuthi kastélyában. A főherczeg állapotáról a következőket jelentik Alcsuthról: A főherczeg állapotában javulás állott be. Dr. *Bauer* Antal udvari orvoson kivül dr. *Kétly* Károly tanár is a beteg ágya mellett volt. Az orvosok *tüdő-* és *mellhártyalobot* állapitottak meg. A nagyfoku láz szünőfélben van és a kezelőorvosok a baj enyhe lefolyását remélik. Orvosi bulletin kiadását szükségtelennek tartják, minthogy a főherczeg állapota ezidőszerint megnyugtató.

— **Aradi elnök-jelölt az egyetemen.** Budapesten az ifjuság körében megindult már és nagyban foly a korteskedés az egyetemi kör ez évi elnök-jelöltjei mellett. Moscowitz Iván visszalépése után csak két jelölt: Martos (Mittelmann) Ferencz az aradi társadalmi körökben jól ismert joghallgató és Csiky János budapesti orvostanhallgató áll egymással szemben s a Martospárthoz csatlakozott Moscovitz hiveinek is a szöme. Beszélik, hogy Csiky is vissza akar lépni, amely esetben az idén egyhangu választás lenne, mely körülmény Martos nagy egyetemi népszerüsége mellett, nem is volna meglepő. — A Bury Kornél elnöklete alatt álló Martospárt már választási felhivását is kibocsátotta s programmja a következőket tartalmazza: diák-asztal, népszerü vita-esték, a román kérdés, külföldi megbizottak központi organikus működése. — Az idei elnök-választás — mint értesülünk — igen mozgalmas lesz, azon esetben, ha Csiky János nem lép vissza, mert akkor a budapesti egyetemi polgárok mindent el fognak követni Martos megválasztására vonatkozólag. Epen ezért az aradi és aradmegyei egyetemi polgároknak tömörülni kell, hogy Martos Ferencz mellett propaganda csináltassék és igy megválasztása minden körülmények között bizonyos legyen.

— **Az utolsó kéjvonat Menyházára.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága f. év szeptember hó 2-án, azaz vasárnap ez idényben utoljára kéjvonatot fog Aradról Menyháza-fürdőbe közlekedtetni. A vonat indul Aradról reggel 5 óra 30 perczkor, Menyházára érkezik 9 óra 37 perczkor. Visszatér Menyházáról este 6 óra 5 perczkor, Aradra érkezik este 10 óra 9 perczkor. Menetár Aradról Menyházára és vissza az I-ső osztályban 3 frt, II-od osztályban 2 frt, III-ad osztályban 1 frt 50 kr. E menettérti jegyek visszautazásra szeptember 3-án a rendes vonatokhoz is érvényesek. Jegyek szeptember 1-én esti 6 óráig Arad pályaudvaron az a. cs. e. v. állomás képviselői irodában, vagy a hivatalos órák alatt az igazgatóságnál előre váltandók. Visszautazásnál a jegyek Menyházán lebélyegeztetendők. Ugyanezen napon Borossebestől Menyházáig d. u. 4 órakor egy külön személyvonat fog menesztetni, hogy a borossebes-vidéki közönségnek a menyházai fürdő-helyiségekben e napon tartandó nagyszabásu táncczestélyre való utazása megkönnyittessék. Ugy a kéjvonatra, mint a menyházai táncczestélyre felhivjuk a közönség figyelmét.

— **Meddő pályázat.** Mint levelezőnk irja, a nagyváradi szinházpályázat csufos fiaskóval végződött. A budapesti mérnök- és épitészegylet már a pályázat kiirásakor megjósolta, hogy a feltételeknek megfelelni lehetetlen, mert 250,000 forintért tulságos követeléseket emelnek. A beérkezett két tervet a bizottság a fővárosból meghivott szakértőkkel reggeltől éjszakáig tárgyalta, s végül kimondta azt, hogy mindkettő czélszerütlen, izléstelen és elvetendő. Uj pályázat kiirását javasolják tehát fölemelve a költségelőirányzatot. Ezzel a nagyváradi állandó szinház közel egy évtized óta huzódó ügye ujból beláthatlan időkre vettetett vissza.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Hajdu Béla radi fogházőrt az aradi állami tanitóképezdéhez szolgává nevezte ki.

— **Kellemetlen ébredés.** Nyugodtan hajtotta álomra a fejét Hay József szentpálutczai lakásán, nem sejtve, mily kellemetlen ébredést hoz számára a reggel. Hogy álma rozsaszinübb legyen, nyitva hagyta az ablakokat, aminek aztán meg lett a maga sanyaru eredménye. Reggelre eltünt ágya felől az óra, a zsebéből a pénz. A tolvajok valószinüleg vásott gyermekek.

— **Szüz Mária-jelenés a chmelzi temetőben.** A bécsi schmelzi temetőben a mult hét óta minden este nagy néptömeg verődik össze. Az alsóbb néposztályok közt ugyanis, hogy hogy nem, hire terjedt, hogy a boldogságos Szüz Mária-szobor, mely az 1848. márczius 13-án elesett szabadságharczosok sirja mellett van felállitva, néhány nap előtt megmozdult, sőt egy más verzió szerint a boldogságos szüz, a kinek fején ragyogó glória látszott, néhány lépést fel s alá sétált. A dologban az a legkülönösebb, hogy senki sem tudja, ki látta tulajdonképen a jelenést? A nép azonban nem kutatja a dolog magya-

rázatát, hanem hisz, s ki tudja, nem lesz-e a schmelzi temetőből egy uj Lourdes? A hatóság eddig, minthogy rendzavarás nem fordult elő, nem lépett közbe.

— **Amerikai tótok, mint erkölcsbirák.** Az Uniontown, Pa. melletti Leithon, a mult héten óriási izgatottságot keltett az amerikaiak közt az a hir, hogy az ottani tótok egy fiatal leányt levetkőztetve, egy fához kötöttek s aztán valami egy óráig korbácsolták. Ennek az embertelen cselekedetnek okául azt hozták föl, hogy a megkorbácsolt leány erkölcstelen életet élt és ezzel a tótságra szégyent hozott Az amerikai lapok erősen keltek ki a tótok ellen s ebben némileg igazuk is van, ámbár a nagyon is civilizált amerikaiak is meg szokták ezt cselekedni. A nyugati államokban az ugynevezett „fehér sapkások" nem egyszer korbácsoltak meg gyenge asszonyokat. Hát még amikor petróleummal öntik le a néger embert s aztán meggyujtják. Ez szintén az Egyesült-Allamokban történt, még pedig nem is valami régen, csak a mult évben.

— **Nagy idők tanuja.** Oltósy Pál, a világszerte hires esztergomi megyfagyáros, 48-as honvédkapitány, tegnap éjjel 77 éves korában meghalt. Oltósy mint esztergályoslegény kezdte meg pályáját. 1848-ban a komáromi vár védelménél a legnagyobb tüzben jelen volt. Leghiresebb tette, mikor Klapka tábornok által megbizatott, hogy titkos levelet vigyen Debreczenbe Kossuthhoz. A levelet egy kifurt botba rejtette és álruhában bujkált az ellenség sorain keresztül. Esztergomban üldözői elől egy gödörbe, Mocson pedig egy szénakazalba bujva menekült meg, majd egy szekér takarmányba temetkezve vitette tovább magát. A levelet szerencsésen átadta Kossuthnak és ezért századossá nevezték ki. A Bachkorszakban is sokat üldözték. Oltóssy az ő esztergomi megyfatelepét 1842-ben létesitette és vasszorgalommal és kitartással tette nevezetessé. A utóbbi években már három telepe volt neki, Esztergomban, Bécsben és Fegyverneken, ezeket fiai és veje vezetik. Oltóssy szép vagyonra tett szert és nagy népszerüségnek örvendett. Sok család neki köszönhette megélhetését. Nejével, szül. Kresselbauer Katalinnal tavaly ünepelte arany lakodalmát. Temetése szombaton lesz egész Esztergom őszinte és nagy részvéte mellett.

— **Löry bankár fönyereménye.** Az öngyilkos Löry Jenö bankár ügyében oly fordulat állott be, amely teljes mértékben fölkelti a részvétet a szerencsétlen halott iránt. Dr. Zsigmondy tömeggondnok ugyanis, aki arra törekedett, hogy Löry elzálogositott értékpapirjait a magyar leszámitoló- és pénzváltó bank által előlegezett összegen kiváltsa, a Wolf Tivadar és társa czégnél elzálogositott sorsjegyek közt egy vöröskereszt-egyleti sorsjegyet talált, mely időközben 25,000 forintot nyert. A szerencsétlen embernek erről tudomása sem volt, mert különben kiránthatta volna magát a hinárból s nem kellett volna bünét öngyilkossággal expiálnia. Minthogy azonban a fölfedezés Löry sorsára már nem lehet befolyással, előtérbe vonul az az érdekes kérdés: az övé volt-e a sorsjegy, vagy csak letétben volt-e nála? Végre az is lehetséges, hogy a sorsjegy Löry nejéé, aki több ilyfajta sorsjegyet adott át férjének, hogy tegye el. A csődtömeg természetesen azon igyekszik, hogy a fönyereményt a hitelezők javára megtarthassa, de nem lehet tudni, hogy a jogi kérdés nem dől-e másképen el?

— **Egy milliomos szeszélye.** Bennet, a „New York Herald" ismert nevü kiadója, nemrég Ausztriában, Pusterholban tartózkodott. Bennet magatartása egyáltalában nem sejtette, hogy milyen előkelő helyet foglal el ő az oczeánon tuli Krözüsök rangfokozatában. De kutyái elárulták az amerikai milliomost. Három különös kutyája volt Bennetnek. A rész mellékes, mert a Bennet kutyáinak nem az volt a különössége. Amikor a három négylábu gazdájuk kiséretében első izben mutatkozott, a járó-kelők valami gyanus csillogást vettek észre a kutyák nyakkötőin és föltünt az is, hogy Bennet és szolgái egy perczre sem tévesztik szem elől az állatokat. Ebből aztán csakhamar rájöttek, hogy a kutyák egész kincseket hordanak nyak-öveiken. A szolgák sejtették is, hogy ezek az övek meglehetős nagy értéket képviselnek és többen meg is győződtek róla, hogy a Bennet kutyáinak nyakövei gyémántokkal vannak kirakva. Egy külföldi ékszerész 100.000 frankra becsülte a három kutya nyakán diszelgő gyémántokat. A milliomos kutyái különben arról is nevezetesek, hogy sohasem ugatnak és hallgatva követik gazdájukat. Talán azért, mert büszkék gyémántjaikra és nem akarják az előkelőség látszatát közönséges kutya-ugatással megrontani.

— **Az obsitos titka.** Kissondán 1879, ápril 4-én, tehát tizenöt évvel ezelőtt kegyetlen módon meggyilkolták Popovics Péter gazdag parasztembert, a nélkül, hogy sikerült volna a tetteseket kinyomozni. A meggyilkoltnak egyetlen leánya a gyilkosság után majd megőrült a fájdalomtól, legalább a világ azt hitte, hogy kétségbeesése határtalan, de azért alig négy héttel a temetés után férjhez ment Miutz Floreához, a kit épp akkor bocsátottak el a katonaságtól. Az obsitosnak rossz hire volt ugyan a környéken, de mivel a gyilkosság idején tényleges szolgálatban volt, nem lehetett gyanuba fogni. Mintegy három évvel ezelőtt Kovács Buna őrsparancsnok csendőrörmester tudomást szerzett a felderitetlen gyilkosságról, átnézte az iratokat s megtudta, kogy a meggyilkolttól három, a faluban lakó parasztoktól eredő kötelezvényt is raboltak, a melyek azóta nyom nélkül eltüntek. A napokban megtudta, hogy Mintz ezt a három kötelezvényt behajtás végett átadta egy temesvári ügyvédnek s ekkor a házaspárt elfogatta. Csakhamar az asszony is, férje is töredelmes vallomást tettek. Miutz akkor éjjel kijáró engedélylyel gyalog ment Kissodára s végrehajtotta a gyilkosságot, melyben Popovics leánya segédkezett neki, sőt a leány volt az, a ki saját apjának, midőn az még hörgött, revolverrel oltotta ki az életét. Mindkettőt átadták a törvényszéknek.

— **Nemzetközi diákkongresszus Budapesten.** Az egyetemi ifjuságnak tegnap délelőtt közgyülése volt a tud. egyetemen. Az 1896-diki millenniumi ifjusági ünnepek rendezésére 1893. junius havában választott országos bizottság elnöke: Parcsetich László tudatta a közgyüléssel, hogy a millenniumra tervezett Mensa akademica-nak megvalósitása a fővárostól kért segitség megadása esetén még ebben az évben biztositottnak vehető s létesitése után a bizottság megteszi a szükséges lépéseket a vidéki mensák felállitására. Nézete szerint jelenleg a bizottságnak első kötelessége a mult évben az egyetemi ifjuság körében inditott s 601 frtot eredményezett pénzgyüjtést ez idén is folytatni. Elitélőleg szólott a távolléte alatt megtartott millenniumi részleges választásokkor nyilvánult antiszemitikus mozgalmakról. A millenniumi ifjusági ünnepélyek legfontosabb pontjául a nemzetközi kongresszusnak Budapesten 1896-ban való megtartását tekinti. A magyar ifjuság ugy is adós még Pán-Romániának egy replikával, s a párisi boulevardeok-on dijtalanul osztogatott bukaresti ferczmunkákra a Budapesten megtartandó nemzetközi diákkongresszus lesz a legjobb válasz. — Kérte a közgyülést, hogy szólitsa fel az ifjuság a demografiai kongresszus magyar tagjait, hogy hassanak oda a külföldi tudósok és egyetemi tanároknál, kik nem tartják erre nemzetünket érdemetlennek, Budapesten tett tapasztalataikat tegyék közzé, s egyetemeik ifjuságát pedig szólitsák fel, hogy látogassák meg az 1896-ban Budapesten tartandó kiállitást. Parcsetich jelentését ugy általánosságban, mint részleteiben, köszönettel vette a közgyülés tudomásul. Horváth Lipót joghallgató inditványozta, hogy kérje meg az ifjuság a demografiai kongresszus vezetőségét, hogy a kongresszuson a külföldi tudósokat az ifjuság is üdvözölhesse magyar és franczia nyelven, s a kongresszus tartamára válaszszon rendezőbizottságot. A közgyülés egyhangulag elfogadta ezt az inditványt, s a beszéd esetleges megtartására s a bizottság vezetésére Parcsetich Lászlót kérte fel.

— **Szélhámos igazgató.** Veszedelmes szédelgőt tartóztatott le néhány nappal ezelőtt a grácz rendőrség a müncheni törvényszék megkeresésére. Koppenheier Antalnak nevezte magát, s nagy vállalatai tekintélyes állást szereztek neki a grácz i társadalmi életben. Néhány évvel ezelőtt telepedett le Grácz-ban s daczára annak, hogy senki sem tudta, honnan jött, Stájerország legelőkelőbb férfiainak barátságát sikerült megszereznie. Még gróf Wurmbrandt osztrák miniszter is megajándékozta bizalmával. Koppenheier egyesületet alapitott Grázban, a melynek czélja lett volna, hogy az idegenek forgalmát az Alpesekben minél élénkebbé tegye. Rosenberg herczeggel érintkezésbe lépett, hogy tőle a wörthi-tó partján fekvő óriási birtokát 410 000 forintért megvegye s azon állitólag villákat épittessen. Gróf Wurmbrandt osztrák miniszter még az állami tisztviselőket is utasitotta, hogy tőlük kitelhetőleg járjanak Koppenheier kezére. Tegnap aztán a kártyavár összeomlott. A müncheni törvényszék megkereste a grácz i rendőrséget, hogy tartóztassák le Németországban elkövetett szédelgései miatt. Azóta kitudódott, hogy igazi neve Meyer Arno és hogy temesvári illetőségü. Nejét, a kiről azt állitotta, hogy született Magnan-Legendre grófnő, barmeni születésü és Lengrent Máriának hivják. Koppenheiert különben már rég körözik, mert hol Dolorme, hol Eichenröder név alatt Európa minden országában nagy csalásokat követett el. — Éjjel érkezett tudósitások szerint a szélhámos igazgató bevallotta, hogy Mayer Arnoval azonos, és a müncheni törvényszék 6000 márka sikkasztásért körözteti. Mayer multjának a részleteit még nem sikerült kikutatni; nem tudják, milyen szélhámosságot követett el más név alatt, mert mint Dolorme is sokáig szerepelt. Hat év előtt Budapesten volt, a hol fia született. Hogy itt milyen név alatt élt, nem tudni. Münchenben is volt, a hol egy orvosi zuglapot adott ki, a melyhez egy asszony adta a pénzt. Az asszony azonban, mikor Mayer nagyon is tolakodóvá lett, egy alkalommal arczul verte, mire Mayer a lapot beszüntette. Mielőtt Grázba ment, Bécsben hirdetési ügynök volt.

— **A lordmayor kocsisa.** Egy angol zsurnaliszta, ki ugy látszik nagyon kiváncsi, közelebbi adatokat akart megtudni a lordmayor háztartásáról. Elment a londoni polgármester házába és megintervievolta a kocsist. Mastor Wright nem kevély, csak a testességére büszke s jogos önérzettel szólt:

— Tudja-e, hogy mennyi vagyok én mellől vállam csucsáig? 47 hüvelyk (120 cm.) Uram! A királyi gárdába csak derék szál legényeket fogadnak be, de 42 hüvelyk elég; van 43 hüvelykes is, 44 hüvelyk már ritkaság; 47 hüvelykes nincs egy sem. Még nem akadtam páromra.

A zsurnaliszta csodákat ir róla, micsoda fényes, aranyos a lordmayor diszhintaja. A lószerszámok mesés nehézségüek; mindegyik lóra jut 110 angol font. vagyis 50 kiló. A november 9-iki diszmenetre két hónapon át idomitják a hat sárgát; a menet után eladják őket. A „handsem gold state coach"-ot, az aranyos hintót, csak egyszer esztendőben hozzák az utczára. Egész éven át marad az istállóban hat ló, de ezek nem oly óriásiak, mint a diszmenet lovai. A második diszhintó elé fogják őket, még pedig négyesével; kettő marad a félgála-kocsinak. A velszi herczeg szállitója kölcsönzi a többi négy diszkocsit a lordmayornak. A „félgála" kocsi is impozáns; körülbelül 20,000 koronába került. Villamos-világitással van ellátva. Wright, a főkocsis, a „head coachman" czimmel pompázik. A másodkocsis a lady-mayorest szolgálja; a diszmenet alkalmával az egyik lovat vezeti. Egy harmadik kocsis, egy groom és két lakáj tartozik még a lordmayor hivatalos személyzetéhez.

Wright látva, hogy a zsurnaliszta érdeklődik az apró részletek iránt, megmutatta livreját:

— Fogadni mernék, szólt, hogy ön megkérdi ennek árát.

— Csakugyan szeretném tudni.

— Szeretné tudni?

— Valóban szeretném.

— Nos, e szép mondur a lordmayor urnak belekerült 100 fontjába.

— Ejha, kétezerötszáz frank egy livréért! Semmiség! És hányan vannak itt livrében?

— Huszonegy inas, két kocsis, tessék összeadni.

— Hm, huszonhárom egyenruha 2500 frankjával, az csak 57.500 frank. Csekélység! Azért mégis szerencse, hogy nem ismétlődik minden évben ez a költség.

— Téved, uram. Minden uj lordmayor uj livréket készittet, melyek különböznek az elődje mondurjaitól. Minden évben más ruhát kapunk. Most feketék és aranyosak vagyunk; tavaly pirosak és aranyosak voltunk. Novemberre valószinűleg zöldek leszünk.

— És ez mind a lordmayor zsebére megy.

— Tökéletesen. A legtakarékosabb lord sem költ egy évben kevesebbet 20,000 fontnál, pedig a város csak 10,000 fontot ad neki.

Wright ur végül kijelentette, hogy a lordok változnak, de a cselédség marad, mert tulajdonképen a czityt szolgálja és a város nevezi ki.

— **Egy léghajó katasztrófája.** A bécsi arzenálban tegnap rendkivül nagy megdöbbenést keltett, hogy a léghajózási osztály, mely jelenleg a Ballon Capti ellen lőgyakorlatokat tart, nem mint rendesen estefelé, hanem már délben tért vissza. Rögtön attól tartottak, hogy a korai visszatérésnek baleset volt az oka. Ezt a nyilvánosságra jutott hirek most megerősitik, a melyek egyszersmind nagyobbnak is mondják a szerencsétlenséget, mint eleinte hitték. Naponkint a korai reggeli órákban a tanfolyam tisztjei több léggömbbel szálltak föl, olyanokkal, melyek ellen a lövési gyakorlatokat tartották, mig más léggömbök azok közvetlen szomszédságában helyezkedtek el, hogy a lövési kisérletek eredményét szemléljék. Igy kellett volna ennek tegnap is megtörténnie. A gyakorlatoknál azonban rendkivül nagy nehézségeket okoznak a távirdasodronyok. Hogy ezen nehézségeket elháritsák, minden léghajóhoz 40 fönyi legénységet vezényelnek ki, hogy a léggömböket hosszu köteleken tartsák. A csolnakban ülő tisztek azután időről-időre megadják a jelszót, hogy négy-négy ember bocsássa el a kötelet. Az illető tiszt a kötelet annyira maga felé huzza a magasba, hogy a távirdasodronyon átvetheti s a lent várakozó legénységnek meghagyhatja, hogy a köteleket a sodronyon tul ismét ragadják meg. Ez igy megy tovább, mig a kötelek a távirda-sodrony fölött vannak. A gyakorlatokhoz használt „Hannover" nevü léghajón ugyanis, mely többször jó sikerrel tette meg a légi utat, tegnap reggel Dvorzsák főhadnagy szállt fel. Königsdorfnál történt, hogy Dvorzsák főhadnagy a csolnakból megadta a vezényszót, hogy négyen bocsássák el a kötelet. Hirtelen jajkiáltás hallatszott s a léggömb széditő gyorsasággal felszállt a magasba. A katonák közül többen, kik a köteleket tartották, földre buktak, szerencsére azonban kisebb sérüléseket szenvedtek. A „Hannover"-t ugyanis az erős légáramlat magával ragadta, ugy hogy kelletének gyorsabban emelkedett és Dvorzsák főhadnagy, ki a távirdavezeték mentén 7 szakaszt állittatott volt fel 4—4 fönyi legénységgel, parancsot adott, hogy három szakasz egyszerre bocsássa el a köteleket, mert azt hitte, hogy ezáltal gyorsabban juthat tovább. Azáltal azonban, hogy 12 ember egyszerre bocsátotta el a kötelet, a léggömb oly lökést kapott, hogy a többi katonáknak is el kellett bocsájtaniok a kötelet; az a nehány katona, ki a veszélyt felismerve, ritka lélekjelenléttel a gömböt feltartani igyekezett, mintegy 15 méter magasságnyira emelkedett, de itt kénytelenek voltak a köteleket szintén elbocsájtani és a földre zuhantak. Egyikének közülök a kötél annyira feldörzsölte kezét, hogy kórházba kellett szállitani. Dvorzsák főhadnagy élelem, sulyteher és horgony nélkül maradt a léghajón és csakhamar eltünt a nézők szemei elől. Ily kedvezőtlen viszonyok között léghajós még nem kelt utra. Dvorzsákot egyébként elszánt és hidegvérü katonának dicsérik. Feltünő izgatottsággal lesik a hirt hollétéről, eddig azonban a legkisebb nyoma sincs holidőzésének.

Ez esetre vonatkozólag az éj folyamán a következő sürgönyt vettük: Dvorzsák főhadnagy Horvátország határán, Zsupányén szerencsésen leszállhatott, honnan rögtön táviratozott Bécsbe, hol izgatottan várták. Oriási utját 11 óra alatt tette meg.

— **Kávéház-megnyitás.** Teffner Ignácz a minoriták palotájában lévő kávéházát Kacser Samu vette át, ki azt „Baross-kávéház" név alatt ma nyitja meg és adja át a nyilvánosságnak.

— **A Kölcsey-Egyesület könyvtára** ma (szombaton), szeptember hó 1-én, kivétele en zárva van. Az elnökség.

— **Pályázatok.** Közjegyző Marcaliban 8 hét. Végrehajtó a kisjenői jbiróságnál 2 hét. Albiró a perlaki jbiróságnál 2 hét. Rendőrfogalm. Debreczenben szept. 15. Aljegyző a szegzárdi jbiróságnál 2 hét. Alügyész a nyitrai kir. ügyészségnél 2 hét.

—x— **Berger Lipót** az Andrássy téri 24-ik számu házban uj rövidáru, női- és férfi-divatüzletet nyitott, a mely igen dusau s a modern igényeknek megfelelőleg van berendezve. Az uj czégnek erre vonatkozó hirdetését olvasóink figyelmébe ajánljuk.

HYMEN.

Habereger György a tegnapi napon jegyezte el Verbos Emilia kisasszonyt, Verbos Adám tekintélyes aradi polgár szép és müvelt leányát.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Lövöldözö csősz.** Balog Lajos, a gróf Zselénszky Róbert csősze abban találta különös kedvtelését, hogy a puskája elé került kutyákat lelövöldözte. Az utolsó esetnél azonban rajta vesztett, mert midőn Szalay Antal aradi birtokos kutyáját lelőtte, tetten kapták. Az aradi kir. törvényszék a lövöldözö csőszt 15 frt pénzbüntetésre itélte a tegnap tartott végtárgyaláson.

TÁVIRATOK.

A demografiai kongresszus.

Budapest, aug. 31. (Saj. tud. távirata.) A közegészségi kongresszusra már nagyon sok idegen érkezett meg. A közhelyek hemzsegnek az angoloktól és franczióktól. A holnapi ismerkedési estély alkalmára beszerzett számos villanylámpával a muzeumban próbavilágitást rendeztek. A lámpák tündéri fényt árasztanak.

Kézrekerült merénylő.

Marseilles, augusztus 31. (Saj. tud. táv.) Elfogtak egy embert, aki állitólag Braziliából érkezett és személyleirása azonos azzal, ki *Dupuy* miniszterelnök meggyilkolására volt kijelölve.

A kémszemle áldozatai.

London, augusztus 31. (Saj. tud. táv.) Bonyból, Nyugot-Afrikából jelentik hivatalosan, hogy »*Alecto*« angol hadihajó egy csónakára, mely kémszemlére küldetett ki a prohemi folyón, a partról rálövöldöztek. Egy matróz meghalt, a fütő matróz pedig sulyosan megsebesült.

Elfogott szélhámos.

Lüttich, augusztus 31. (Taj. tud. táv.) A biróság táviratot kapott, hogy az állitólagos *Ungarn-Sternberg* bárót letartóztatták.

Elcsipett leányvásárlók.

Cairó, augusztus 31. (Saj. tud. táv.) Hat szudáni leányt hoztak rabszolgakereskedők Cairóba és eladták őket három erőszakos férfiunak. A hatóság nyomozta, hogy ki vásárolta meg a leányokat. Kettőt közülök elfogtak. Az egyik Ali pasa, a másik Hasszan, az egyptomi hadsereg nyugalmazott tábornoka. A harmadikat nyomozzák.

KÖZGAZDASÁG.

Az őszi termények.

A tegnapelőtti viharos idő és jég pusztitásairól részletesebb adatok érkeznek. Most látni csak, hogy az orkán és a nagymérvü jég némely vidéken minő tetemes kárt okozott a késői veteményekben. Pedig a termés a szárazság és nagy meleg következtében amugy is gyenge lett volna, a tegnapelőtti idő még ezt is redukálta. Szerencse még, hogy a legtöbb vidéket a jég elkerülte, hanem e helyett áldásos, bő eső esett és igy a mit az idő egyik részen elrontott, azt a másikon valamelyest helyrehozta.

A jó csapadékban részesült vidékeken remény van arra, hogy az őszi termények egy része, valamint a kaszálók, melyek még nem mentek egészen tönkre, meg fognak javulhatni. Tegnap óta a hőmérsékben is csökkenés mutatkozik, a mi annyiban van a növényzetre jó hatással, a mennyiben annak rohamos, ugynevezett kényszerérését meglazitja.

Arad, aug. 31. Az időjárás száraz, de hüvös; ugy látszik, a nagy melegség megtört, az ősz közeledik; a legutóbbi esőzések a tengerit, dohányt és a kapásnövényeket fejlődésükben előmozditották. Tengeriből csak fél termés lesz. A szőlő is szépen gyarapszik. Gyümölcs sok lesz. Gabonaüzletünk a lehető legnyomottabb, ilyen alacsony árak évtizedek óta nem voltak, gazdáink alig tudják terményeiket eladni, mert a vevők tartózkodók, csupán helyi gyáraink vásárolnak.

= **Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi czarnok.** 1894. évi aug. hó 30-án. Hizott sertés árak: I Magyar első rendü: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 41.5—42. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 41.5—42. krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 43.—43.5 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 43.5—44. krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 45.—45.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 42.—42.5 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) 42.5—43. krig — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 44.—45. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli sulyban) 43.—43.5 krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 43.—43.5 krig. — Könnyü (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 42.5—44. krig. Sertéslétszám 1894. aug. hó 28-án volt készlet 189,234 darab. 1894. augusztus hó 29-én felhajtatott: 3095 drb. 1894. augusztus 29-én elszállittatott 3644 drb. 1894. aug. 30-án maradt készletben 188,685 drb. — A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

Szeszáriet.

— Augusztus 31. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 54.—, kicsin yben 54.50 nordó nélkül per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, augusztus 31. d. u. 5 óra.

	Faj	Irányzat	100 klg. ár frtról	100 klg. ár frtig
	Buza bánsági uj		—.—	—.—
	Buza tiszavidéki		6.50	6.75
	Buza pestvidéki		6.45	6.70
	Buza fejérmegyei		6.45	6.70
	Buza bácskai		—.—	—.—
	Rozs uj, I-ső rendü		5.15	5.20
	Rozs uj, II-od rendü		5.05	5.10
	Arpa takarmány		5.60	5.95
	Arpa égetni való		6.25	7.10
	Arpa sörfőzdei		7.30	8.40
	Zab		5.90	6.—
	Tengeri bánsági		—.—	—.—
	Tengeri másnemü		5.90	6.25
	Káposzta-repcze bánsági		9.30	9.80
	Köles		—.—	—.—
Határidőre	Buza szept.-okt.		6.42	6.44
	Buza márcz.-ápr.		6.92	6.93
	Buza máj.-jun.		—.—	—.—
	Rozs szept.-okt		5.18	5.20
	Tengeri jul.-aug.		—.—	—.—
	Tengeri aug.-szept.		—.—	—.—
	Tengeri októberre		5.93	5.95
	Zab márcz.-ápr.		6.16	6.18
	Zab szept.-okt.		5.82	5.84
	Káposzta-repcze aug.-szept. 1894.		9.60	9.70

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. augusztus 31.

Magyar aranyjáradék 4%	121.65
Magyar koronajáradék 4%	96.10
Magyar arany 4½%	126.50
Magyar ezüst 4½%	102.—
Magyar keleti vasut 1876.	124.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	95.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	96.—
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	152.25
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.—
Osztrák papirjáradék	98.50
Osztrák járadék ezüst	98.50
Osztrák járadék arany	122.—
Korona járadék	98.—
1860-ki államsorsjegyek	146.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1030.—
Magyar hitelbank részvény	465.75
Osztrák hitelintézet részvény	370.90
Osztrák-magyar államvasut	359.—
20 frankos arany (Napoleondor)	9.87
Német birodalmi márka	61.—

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

11970/1894. kh. sz. 1—3.

Hirdetmény.

Felhivom a kocsi tulajdonosokat, hogy a jelenleg folyamatban levő csatorna munkálatok következtében kiásott árkok hosszában, azok közelében különösen ott hol a lassu hajtásra jelző tábla is figyelmeztet, büntetés terhe alatt lassan hajtsanak, mert a sebes hajtás következtében támadó rázkódás a mély árok oldalainak beomlását idézvén elő, a munkások testi ép ége és élete veszélyeztetve van.

Aradon, 1894. évi augusztus hó 31.

Sarlott Domokos
főkapitány.

11351 sz. 1894. 3—3

Felhivás.

Arról győződtem meg, hogy a város területén sok oly ház és telek van, hol az utcza és számot jelző táblácskák vagy egészen hiányzanak vagy a felismerhetlenségig bemeszelve vannak, s oly félre eső helyen helyezvék el, hogy azok csak hosszabb keresés után vehetők észre.

Ezeknél fogva felhivom a ház és telek tulajdonosokat, hogy az utcza és számot jelző táblácskákat **folyó évi szeptember hó 15-ig** feltünő helyre a bejárathoz közel elég magasan helyezzék el, s folyton tisztán tartsák mivel ellenesetben intézkedni fogok, hogy azok költségükre hivatalból helyeztessenek el.

Arad, 1894. augusztus hó 23.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Magy. kir. államvasutak.

107424/A. IV. szám. 1—3.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága felhagyott faszerkezetü hidakról visszamaradt és még jól felhasználható mintegy 270 métermázsát tevő hidcsavart és lemezt, melyek méreteiről az összeállitott jegyzék kivánatra megküldetik, eladni kivánván: felkéri az érdekelteket, hogy az ezen anyagok megvételére vonatkozó és 50 kroz bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat ezen felirással: **Ajánlat hidcsavarok és lemezek megvételére 107424/94. sz.-hoz. 1894. évi szeptember ho 5-iki déli 12 óráig** az alulirt igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. II. e.) benyujtani sziveskedjenek.

Az ajánlat benyujtását megelőző napon azaz f. évi szeptember 4-én déli 12 óráig a megvenni szándékolt anyag ajánlati árával számitott 5%-ka bánatpénzként teendő le főpénztárunknál Bánatpénz nélküli ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Egyebekben a m. k. államvasutaknál az ócska anyagok eladására 129381/91. sz. a. fennálló feltételek mérvadók.

Budapest, 1894. augusztus 23.

A m. k. államvasutak igazgatósága.

798 | 894. gazd. sz. 3—3

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város által 1895-ben házilag eszközlendő munkákhoz szükséges fenyőfa anyagoknak szállitása iránt **folyó év szeptember hó 3-án d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási-ár az árjegyzék szerint.

Bánompénzül leteendő 50 forint készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi augusztus hó 27-én tartott üléséből.

Kiadta:
Lőcs Rezső,
aljegyző.

Magy. kir. államvasutak.

96533/94. számhoz. 1—3.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak részére az 1894. évi szeptember hó 1-től számitandó egy, esetleg 3 évre, évenként 18-20 millió darab egy és többszinü menetjegy szükségeltetik, melyek szállitására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Ezen mennyiségek a lényeges szükségletnek csak megközelitő évi előirányzatát képezik, a szállitást elnyerő tehát köteles lesz az általános szállitási feltételek 13. §-ának b. pontja értelmében a tényleg szükséglendő mennyiségeket, melyek a kürtmennyiségnél nagyobbak vagy kisebbek is lehetnek szállitani.

A szállitás a 129381/91. szám alatti anyagok szállitására vonatkozó általános feltételek alapján eszközlendő. A szállitandó menetjegyek szinére nagyság és vastagságára (100 darab=95 mm.) nézve az anyag és leltár beszerzési szakosztályban megtekintkető minták mérvadók. A rongy kéreg anyag legalkalmasabbnak bizonyulván, annak alkalmazása ezentul is kivánatos.

Ezenkivül kiköttetik, hogy a szállitandó menetjegyek hazai gyárakból eredők legyenek. Szállitó czég tartozik a menetjegyeket legjobb minőségü rongyanyagból gyártott lemezekből és kizárólag hazai munkások által készittetni és a jegyek előállitásához szükséges lemezeket illetőleg anyagot kizárólag hazai gyárakból beszerezni.

Az ajánlatban minden kétséget kizáró módon megnevezendő azon gyár, melyben az ajánlott menetjegyek készittetni fognak és fenntartja magának a magy. kir. államvasutak igazgatósága azon jogot, hogy az általános szállitási feltételek 11. §-a értelmében kiküldött közegei által erről magának bármikor meggyőződést szerezhessen.

Megjegyeztetik, hogy csak azon czikk fog hazai származásunak tekintetni, mely belajstromozott hazai gyári védjegygyel van ellátva, a védjegy az ajánlatban is kitüntetendő.

Azon czikkek hazai származását pedig, melyek természetszerüleg ily gyári védjegygyel el nem láthatók, ajánlattevő azon hazai kereskedelmi és iparkamara által kiállitandó bizonyitványnyal tartozik igazolni, melynek területében a gyártási hely fekszik. Hasonló módon a czikkek előállitásához szükséges nyers anyag származására nézve is beigazolandó, hogy az hazai vagy külföldi-e.

Ha szállitó az anyag származása és gyártására nézve kötelezettségének meg nem felelne, az esetben jogában áll a magy. kir. államvasutak igazgatósága szerint vagy a szerződés teljesitése mellett a mulasztás miatt az általa megállapitandó köthér fizetését, valamint az ezen kötbért meghaladó kár megtéritését, vagy a teljesités helyett a szerződés megszegése okából kártéritést követelni, s a szállitás tárgyát képező árukat szállitó terhére s veszélyére másnál bármely áron beszerezni.

A szállitási feltételek az anyag és leltár beszerzési szakosztálynál a hivatalos órákban naponkint a megállapitott ár lefizetése mellett megszerezhetők.

Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy az illető szállitási feltételeket és mintákat ismeri és azokat kötelezőknek elfogadja,

Mindegyik menetjegy fajtából az ajánlathoz 100-100 darab az evvel eszközlendő nyomtatási és egyéb próbák czéljából csatolandó.

Mindegyik ajánló tartozik ajánlatával az a fölött hozandó határozatig kötelezettségben maradni és tartozik továbbá az ajánlatok eldöntéseig esetleg teendő megrendeléseket az ajánlott árak alapján teljesiteni anélkül azonban, hogy ebből valamely szállitásnak átengedésére következtetést vonhatna.

Az egységár 1000 darabonként lehetőleg átlagosan, vagyis a szinekre való tekintet nélkül megállapitandó és kiköttjük, hogy a megrendelt mennyiség 1000 darabonként csomagolva s költségmentesen központi nyomtatványtárunkba esetleg jegynyomdánkba szállittassék.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és ily feliratta: „Ajánlat 96533/1894. számhoz" **f. évi szeptember hó 4-én déli 12 óráig** az anyag és leltár beszerzési szakosztálynál benyujtandók, vagy posta utján beküldendők.

Mind azon czégek, melyek mindeddig nem állottak szállitási viszonyban a magy. kir. államvasutakkal, tehát előttünk ismeretlenek, tartoznak szállitó képességüket és megbizhatóságukat igazoló kereskedelmi kamarai bizonyitványt az ajánlathoz csatolni.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyagok értékének 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban f. évi szeptember hó 3-án déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

Az ajánlatban megtörtént letétel megemlitendő az arról nyert letéti elismervény azonban nem csatolandó.

A fönnebbi feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, amelyek nem a kitüzött határidőre érkeznek vagy táviratilag tétetnek, végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

A m. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja továbbá magának a jogot, hogy:

a) Az ajánlatok közt tekintet nélkül az árakra, szabadon választhasson;

b) az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmennyiséget engedhessen át, mely esetben, ha csak az ajánlatban az ellenkező világosan ki nem köttetik, ajánlattevő köteles az átengedett részmennyiséget is szállitani;

c) hogy a czél elérésére alkalmas másféle intézkedéseket is tehessen.

Végre megjegyeszük, hogy a jelen szállitási ügyletből folyó bélyeg és illeték az 1881. évi XXIV. t. cz. 10. §-a rendelkezésének megfelelően az illetéki dijjegyzék 9. tételének jegyzete értelmében akként rovandó le, hogy a kifizetések alkalmával a kiállitott nyomtatvány nemcsak a nyugtatványi bélyegilleték czimén a II. fokozat szerint járó bélyegjegyekkel látandó el, hanem arra még külön a III. fokozat szerint járó illeték fejében az utalványozott összegnek megfelelő értékü bélyegjegyek is ragasztandók.

Budapest, 1894. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

800 | 894. gazd. sz. 3—3

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére 1895-ben szükséges vasanyagoknak szállitása iránt **f. évi szeptember hó 3-án d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási ár az árjegyzék szerint.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka **készpénzben** vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi aug. hó 27-én tartott üléséből.

Kiadta:
Lőcs Rezső,
aljegyző.

10728. kh. 3—3.

Végzés.

Arad város területén egy gazdátlan kutya kóborolt, mely egy embert megmart s leüttetvén, a megejtett bonczolás alkalmával rajta a veszetség kór állapittatott meg, a miért is az 1888. évi VII. t. cz. 68. §-a s a 40000/888. sz. a. kelt magas rendelet 188. §-a alapján a 9666/894. sz. a. elrendelt szájkosarazását vagy kötve tartását a kutyáknak további 40 napon, azaz **1894. évi augusztus hó 6 tól 1894. évi szeptember hó 16-ig** meghosszabbitom.

Erről a város közönséget tudomásvétel és alkalmazkodás végett azzal értesitem, hogy a kitett idő alatt szájkosár nélkül járó kutyák elfogatni s a gyeptéren megsemmisittetni fognak, mig a tulajdonos a hivatkozott törvény 154. §. i. pont alapján büntettetni fog.

Arad, 1894. évi augusztus hó 6.

Sarlot Domokos
főkapitány.

16789/1894.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak intézvénye nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy Aradon **folyó évi szeptember hó 20-án** a vásártéren katonai lóvásár fog tartatni.

Az erre vonatkozó részletes hirdetmény és tervezet a városházánál (kapitányi hivatal) megtekin hető.

Arad, 1894. augusztus 18.

A városi tanács.

9040/1894. sz. 773. 2—2.

Árlejtési hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy a magyarpécskai kincstári nagy magtár-épület zsendely tetőzetének helyreállitása czéljából a költségvetésileg megállapitott 1231 frt 58 kr azaz egyezerkettőszázharminczegy frt 58 kr kikiáltási ár mellett alólirt m. kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében Aradon (pénzügyi palota) **1894. évi szeptember hó 13-án d. e. 10 órakor** felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett irásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók 10% bánatpénzzel ellátva oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt és kellő feliratu irásbeli zárt ajánlatok és a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árlejtés megkezdéseig alólirott m. kir. államjószágigazgatósághoz adhatók be.

A részletes árlejtési fe tételek és költségvetés alólirt igazgatóságnál megtekinthetők.

Aradon, 1894. augusztus hó 25-én.

M. kir. államjószágigazgatóság.

Pályázat.

Az »Első aradi betegsegélyző és temetkezési egylet«-nél az egyleti szolga és pénzbeszedői állás f. évi deczember hó 1-ső napjával betöltendő. **Evi fizetés: 360 frt,** mely havonkénti részletekben utólagosan fizettetik és **2%-os pénzbeszedési jutalék.** Ovadékul 200 frtot kell letenni. Pályázók sziveskedjenek folyamodványaikat **f. évi október hó 1-ig** az alulirott elnökségnél benyujtani. Közelebbi felvilágositást ad a Szt.-Pál-utcza 7. sz. I. em. lakó titkár.

Az »Első aradi betegsegélyző és temetkezési egylet« 1894. évi aug. 27-én tartott választmányi üléséből.

Neumann Ármin, egyl. titkár. 766. 2—2 **Kohn S. N.,** elnök.

Legbiztosabb óvszer a kolera, hagymáz és egyéb fertőző betegségekben!

Tökéletes fertőtlenités!

Teljesen szagtalan!

Önmüködő tőzegszóró-closettek.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszékek mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszékberendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, iparvállalatok, szállodák, stb. részére.

747. 3—6.

Magyar tőzeg- és műtrágya-ipar részvénytársaság,

Igazgatóság: Budapest, IV., Városházatér 9. (Harisbazár.)

Fertőtlenitő és szagtalanitó tőzegpor! Tőzegalom! Mindennemü tőzeggyártmány nagy raktára. Az országos közegészségügyi tanács által többszörösen ajánlva!!

Különlegesség: emberi és városi hulladékok ipari és gazdasági értékesitése. Városfiaztitási és elfuvarozási vállalatok szervezése. Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel, költségvetésekkel és eredeti bizonyitványokkal szivesen szolgál

az igazgatóság.

Kitünő szabásu mellfüzők.

Nagy választék fiu- és leányka-ruhákban.

Nagy raktár férfi ingek-, galler-, kezelő- és nyakkendőkben.

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

BERGER LIPÓT

czég alatt **AMDRÁSSY-TÉR 24. sz. a.** (Neumann palota mellett.)

1894. évi augusztus hó 27-én

rövidáru, női- és férfi-divat üzletet nyitottam.

Ajánlom dusan felszerelt raktáromat **női- és férfi-szabó kellékekben és diszekben.**

Továbbá **kötött és szövött** áruimat, u. m. **férfi-, női- és gyermek-keztyű, harisnya és alsó ruházatokban.**

Ajánlom a raktáromon levő valódi 6 szálu »Hausfrauengarn«-féle **harisnyáimat és kötőpamutaimat.**

Megrendeléseket helyben, házhoz küldve és vidékre posta utján pontosan és lelkiismeretesen teljesitek.

Tisztelettel:

769. 1—x. **BERGER LIPÓT.**

Dús választék nap- és esőernyőkben.

BAROSS-KÁVÉHÁZ-MEGNYITÁS!

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, hogy

TEMPLOM-UTCZA, MINORITÁK PALOTÁJÁBAN

levő TEFFNER-féle kávéházat a mai kor igényeinek megfelelően berendezve

BAROSS-KÁVÉHÁZ

czím alatt

ma szombaton megnyitom.

Ez alkalommal bátorkodom a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy minden törekvésem oda fog irányu'ni, hogy legjobb minőségű italok és pontos kiszolgáltatás által az igen tisztelt vendégeim teljes megelégedését kiérdemeljem, miért is becses pártfogásukért esedezve, maradtam kiváló tisztelettel:

Kacser Samu.

A kávéház egész éjjel nyitva van. — Billard óránként éjjel-nappal 40 kr. — Reggeli, havi bérletben jutányos árban kapható.

A midőn a n. é. közönségnek éveken át irányomban tanusitott bizalmáért és szives pártolásáért e helyen köszönetet mondok, kérem azt jövőben utódomra átruházni.

Tisztelettel: **TEFFNER IGNÁCZ.**

Iskola-könyvek

bekötése

csinos kiállitásban és olcsó árban eszközöltetik

az „Aradi nyomdarészvénytársaság“

könyvkötészetében

Arad-csanádi palota, fő-ut 51. sz.

„Aradi Nyomdarészvénytársaság“ könyvnyomdája.